

δὲ νέος ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐξαίσιον δρᾶμα τῆς ἀνθρωπότητος, πρότυπα ἀρετῆς, σοφίας, ἀνδρείας, φιλοπατρίας, ἐγείροντα ἐν αὐτῷ τὰ εὐγενέστατα τῶν αἰσθημάτων καὶ τὰ ὑψηλότερα τῶν φρονημάτων, ἅτινα ἀνάγκη νὰ εἶνε τὸ πρῶτον θεμέλιον πάσης παιδαγωγίας, ἐπιστήμης καὶ μαθησεως, κτᾶται τὸ μεγαλόγνωμον καὶ φρονηματώδες. Εἰ ὁ φιλόσοφος Πολέμων ἐνὸς μόνου φιλοσόφου τέσσαρα μόνον ἔτη ἀκροασάμενος, τοῦ Τιμοκράτους, ἐκτήσατο τὸ μεγαλόγνωμον καὶ φρονηματώδες¹ πόσω δὴ μᾶλλον ὁ συλλήβδην πάντας τοὺς φιλοσόφους, τοὺς μεγαλογνώμονας καὶ φρονηματίας ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ βίον τὸν ἅπαντα; Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος εἶχεν ὡς ἐφόδιον πολεμικῆς ἀρετῆς² καὶ ὡς συνέκδημν πάντοτε τὸν Ὅμηρον ἀποματτόμενος ἐκ τῆς Ἰλιάδος αὐτοῦ διδάγματα ἡρωϊκὰ παρὰδειγμα ἔχων τὸν τελειότατον τῶν ἡρώων Ἀχιλλέα· ὁ δὲ Κάτων τοσοῦτον ἐπλήσθη φρονήματος περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ θαυμασίου Φαίδωνος τοῦ Πλάτωνος, ὥστε μὴ ἀνεχόμενος νὰ ζῇ ἄνευ πατρίδος δημοκρατουμένης ὑπεξήγαγεν ἑαυτὸν τοῦ βίου³. Ὁ δὲ ἀναγινώσκων τὴν ἱστορίαν ἔχει οὐ μόνον τὴν Ἰλιάδα καὶ τῶν Φαίδωνων, ἀλλ' ἔχει σύναμα καὶ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Κάτωνα, τὸν Ὅμηρον καὶ Πλάτωνα, τὴν Ἰλιάδα καὶ τῶν Φαίδωνων τὸ ὑπόδειγμα καὶ τὸν μιμητὴν τὴν διδασκαλίαν ἅρα πλήρη.

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ^(*)

Α'. ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΑ

Πολλοὺς ποικίλαι μονομανίαι κατέχουσι, καὶ οὗτοι μὲν κογχύλια συλλέγουσιν, ἐκεῖνοι δὲ εἰκόνας καὶ ὄπλα. ἄλλοι δ'

σιν, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις πολλαπλασιάζει τὴν ὑπάρχουσαν ἐμπειρίαν» (Διοδ. Σ. αὐτόθι, 5).

1) «Τὸ δὲ μεγαλόγνωμον τοῦτο καὶ φρονηματώδες ἐκ Τιμοκράτους ἔσπασε τοῦ φιλοσόφου συγγενόμενος αὐτῷ ἤκοντι ἐς Ἰωνίαν ἐτῶν τετάρων» (Φίλοστ. Βίοι σοφ. 535 ρ. 229).

2) «Ἦν δὲ καὶ φύσει φιλόλογος καὶ φιλομαθὴς καὶ φιλαναγνώστης. Καὶ τὴν μὲν Ἰλιάδα τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς ἐφόδιον καὶ νομίζων καὶ ὀνομάζων ἔλαβε μὲν Ἀριστοτέλους διορθώσαντος ἣν ἐκ τοῦ νάρθηκος καλοῦσιν, εἶχε δὲ αἰετὰ μετὰ τοῦ ἐγγχειριδίου κειμένην ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον» (Πλουτ. Ἀλεξ. η'. 15 — 20).

3) «Ἐλαβεν εἰς χεῖρας τῶν Πλάτωνος διαλόγων τὸν περὶ ψυχῆς καὶ διεληθὼν τοῦ βιβλίου τὸ πλεῖστον—πάλιν ἦν πρὸς τῷ βιβλίῳ—ἐξαναγνούς τὸ βιβλίον—τὸ μὲν ξίφος ἔθηκε, τὸ δὲ βιβλίον αὐτὸς ἀνεγίνωσκε καὶ λέγεται δις ὅλον διελεῖν—τὸ ξίφος ἔωσε μὲν ὑπὸ τὸ στήθος—ταῖς χερσὶ δὲ τὰ ἔντερα σπαράξας καὶ τὸ τραῦμα ἐπαναρρῆξας ἀπέθανεν» (Πλουτ. Κατ. 68, 69, 70).

(*) Ἰστέον ὅτι μόνον περὶ τῶν ἐσφραγισμένων ἢ τετυπωμένων γραμματοσήμων πραγματευόμεθα, ἐν σχέσει πρὸς τὸν καταρτισμὸν συλλογῆς.

ἄλλα, ὅσα ἡδύνατο ἀνθρωπίνη κεφαλὴ νὰ ἐπινοήσῃ. Μεταξὺ δὲ τῶν τοιούτων συλλογῶν καταλέγονται καὶ οἱ περὶ τὰ γραμματόσημα διατρίβοντες. Πλὴν ἀλλ' ὅμως δεόν τις νὰ διακρίνῃ τοὺς κοινούς συλλέκτας, τοὺς ἐξ ἐπιθυμίας ἀπλῶς ἢ καὶ κατὰ συρμὸν (mode) συναθροίζοντας γραμματόσημα εἰκῇ, τῶν μετὰ σπουδῶν καταρτιζόντων σειρὰς. Τῆς πρώτης μάλιστα αἰτίας ἕνεκα, ἐπικρατεῖ ἀληθῶς κακὴ τις ἰδέα περὶ τῆς τοιαύτης ἐνασχολήσεως καὶ ἀπώλεια χρόνου θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ἡ μομφὴ αὕτη δικαία μὲν πρὸς τοὺς πρῶτους, ἄδικος δὲ πρὸς τοὺς δευτέρους, δεῖται τόσης συστολῆς καὶ μειώσεως, ὥστε κατ' ἐμὲ ὅλως ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς γνώμης, ὅτι ὅσης σπουδαιότητος τὸ ἔργον τῶν νομισματολόγων, ἴσης καὶ τὸ τῶν γραμματοσημοσυλλεκτῶν. Καὶ πιστεύω μὲν ὅτι ἀμφιβολία καὶ ἱκανὴ δυσπιστία πρὸς τοῦτο ἐξεγερθήσεται, ἀλλὰ πέποιθα ἀπὸ τοῦ νῦν ἡδὴ ὅτι ἡ παρατιθεμένη πραγματεία καταδεικνύσῃ τὰ ἀπὸ τῶν γραμματοσήμων ὠφελήματα θ' ἄρῃ τὴν κακὴν ἰδέαν. Οὐδαμῶς δὲ καὶ προλογίζω περὶ τῶν ὠφελημάτων τούτων, εἰδὼς ὅτι τὰ πράγματα ἰσχυρότατα μὲν εἰσιν ἐπιχειρήματα, ἐνταυτῷ ὅμως καὶ τὰς δικανικὰς οἰονεῖ, ὅθεν καὶ ἀχαρίτας, ἀποδείξεις ἀποπέμπουσι. Μὴ νομίσῃτε ὅμως ὅτι περὶ ἐμπορικῶν κερδῶν καὶ ἐπιχειρήσεων πρόκειται· παντάπασιν, ἀλλ' ἀρεταὶ ὑψηλότεραι χαρκτηρίζουσι τὰ γραμματόσημα καὶ εὐγενῇ εἰκότως ὠφελήματα ἐκπηγάζουσιν ἀπὸ τούτων.

Πρωτίστη ἀρετὴ αὐτῶν πρόκειται ἡ ὠφέλεια ἣν ἀρρύνεσθαι ἐκ τῆς ἱστορικῆς τῶν σημασίας. Σειραὶ διάφοροι γραμματοσήμων πεντηκονταετῇ ἱστορίαν διαγράφουσι, ἀφηγήσεις δύναμαι νὰ εἶπω, ἕνεκα τῶν παραστάσεων ἃς φέρουσι. Πολλὰ ἔθνη εἰκονίζουσι ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων αὐτῶν τοὺς ἀνωτάτους ἄρχοντας· ὥστε πᾶσα πολιτικὴ μεταβολὴ ἐπομένως ἐπάγεται καὶ μεταβολὴν τῶν παραστάσεων· οὕτω δὲ καταρτίζεται σειρὰ τελεία ἱστορικῶν γεγονότων. Ἐκ τῶν πληρεστέρων δὲ καὶ ποικιλοτέρων τοιούτων σειρῶν ἐστὶν ἡ τῶν τῆς Ἰσπανίας¹ γραμματοσήμων. Κατὰ τὸ 1851 ἐμφανίζεται ἐπὶ τούτων ἡ εἰκὼν τῆς βασιλείας Ἰσαβέλλας Β'. μετὰ τῆς κλασικῆς κομώσεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἐπαναλαμβάνεται βελτιουμένη μέχρι τοῦ 1869, ὅτε ἡ ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐκδίωξις αὐτῆς συνεπιφέρει καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς εἰκόνης ἀντικατασταθείσης διὰ τῆς ἀλληγορικῆς γλυκείας μορφῆς αὐτῆς τῆς Ἰσπανίας. Τῷ 1872 κατέχει τὴν θέσιν ὁ Ἀμαδεός, τῷ 1873, τὸ φοβερὸν ἔτος τῶν ἐρίδων, ὁ πολὺς Don Carlos μετὰ τῆς ἀγερῶχου φυσιογνωμίας του· τῷ αὐτῷ ἔτει δημοκρατίας ἰδρυθείσης ἑτέρα ἀλληγορικὴ παράστασις τῆς Ἰσπανίας· τῷ 1875 ἡ νεαρὰ μορφή Ἀλφόνσου τοῦ IB', καὶ τέλος

1) Ἐπειδὴ θ' ἀναφέρωμεν πλεῖσθ' ὅσα ὀνόματα ἀγνώστων ἐθνῶν, θὰ παραθέσωμεν ἐνὶ τοῖς ἀγκυλῶν τὰ ἐπόμενα στοιχεῖα εἰς δῆλωσιν τῆς ἡπείρου ἐν ἣ κείνται. Ε=Εὐρώπη. ΑΣ=Ἀσία. ΑΦ=Ἀφρικὴ. ΑΜ=Ἀμερικὴ. Ω=Ἰδίως τὰς περὶ τὴν Αὐστραλίαν νήσους· τὰ δὲ Β=βόρειος καὶ Ν=νότιος Α=ἀνατολικὴ Δ=δυτικὴ. Ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ πλείους ἐξηγήσεις θὰ παρέχωμεν.

τῷ 1878 ὁ αὐτὸς ἀτυχὲς βασιλεὺς ἐν ἀνδρικῇ τελείῳ προσώπῳ. Ἰδοὺ λοιπὸν εἰς περιπετειώδους ἐθνικὸς καὶ ἱστορικὸς βίος ἐν γραμματοσήμοις. Ἰδοὺ δὲ καὶ ἑτέρα ὁμοία σειρὰ τῶν Γαλλικῶν. Τῷ 1849 (δημοκρατία) εἰκὼν τῆς Δήμητρος, 1852 τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας Ναπολέοντος Βοναπάρτου, 1853 τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ', 1863 ἐστεμμένου, 1870 αὐθις δημοκρατία. Σπουδαιότητα δὲ ἡ τοῦ Μεξικικοῦ σειρὰ ἀπὸ τοῦ 1857 μέχρι νῦν, ἐπακριβέστατα δηλοῦσα τὰς πολλὰς ἐν τῷ χρονικῷ τούτῳ διαστήματι πολιτικὰς μεταβολὰς. Διακρίνονται ὅμως πλὴν τῶν ἄλλων αἱ σειραὶ τῆς Ἀργεντινῆς δημοκρατίας [Α.Μ.Ν.], Ῥωμουνίας (γραμματόσημα 1) Μολδαβίας, 2) Μολδοβλαχίας, 3) Ῥωμουνίας ἡγεμονίας ὑπὸ τὸν Κοῦζαν καὶ Κάρολον, βασιλείου ὑπὸ τὸν Κάρολον Α'), Πορτογαλίας, Βελγίου κτλ. Τὰ τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1840 μέχρι τοῦδε, διατηροῦσιν ἀμετάβλητον τὴν αὐτὴν πάντοτε εἰκόνα τῆς ἀνάσσης Βικτωρίας, ὥστε καὶ αὐτὰ ἐπικυροῦσι τὸ χρυσοῦν τῆς ἰωβιλαΐον. Περιγραφή τελεία κραταιᾶς βασιλείας ἀληθῶς. Ὁ ἱστορικὸς θεωρῶν τὴν αὐτὴν στερεότυπον ὅψιν τοῦτο μὲν θὰ ἐκπλήσσηται ἀνευρίσκων στερεὰν τόσῳ βασιλείαν ἐν μέσῳ τοῦ ἀνθρωπίνου σάλου καὶ ἀστασίας, τοῦτο δὲ θὰ εὐχαριστῆται ἐκ τοῦ μοναδικοῦ γεγονότος. Πλὴν θέλετε καὶ ὑμεῖς νὰ εὐχαριστηθῆτε μικρόν τι; Ἀκούσατε τὰ ἡδύφωνα καὶ εὐήχη ὀνόματα τῶν βασιλέων τῆς νήσου Χαβάη [Μαλαϊσίαι· μιᾶς τῶν Σανδουέχων νήσων] εἰκονιζομένων ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων. Καμεχαμέας Γ', Δ', Ε'. Καλακούας Α'. πριγκίπισσα Καμαμαλου· πριγκίψ Λελουκόκο· πριγκίπισσα Καπιολάνη· πριγκίπισσα Λικελίχη. Λουναλίλος Α'. πρὸς δὲ τούτοις ἐπὶ τέλει ὁ ὑπουργὸς Κεκουανόας. Αἱ δὲ μεταλλαγαὶ αὗται τῶν εἰκόνων μακρὰ συμβάντα ἐξιστοροῦσι. Σημειώτεον δ' ὅτι πάντες οἱ βασιλεῖς περιβάλλονται εὐρωπαϊκὰς ἀμφιέσεις μετὰ χρυσῶν ποικιλμάτων καὶ ἐπωμίδων καὶ παρασήμων· μάλιστα ἡ Α. Ε. Κεκουανόα φέρει διπλωματικὸν περιλαίμιον, λευκὸν λαίμοδετον καὶ τὰς ἀριστοκρατικὰς ἐκεῖνας παραγναθίδας· ἐτι δὲ ἀριστοκρατικώτερον αἱ ἄθραι πριγκίπισσαι παρουσιάζονται ἔξωμοι (decoletées). Ὅθεν τὸ μικρὸν αὐτὸ καὶ ἰπώτατον ἔθνος κέκτηται πολιτισμὸν οὐ τυχόντα. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει λαμπρότερα καὶ πληρεστέρα ὑπὸ ἔποψιν ἱστορικὴν, ἵνα ἐν τῷ παρόντι παραλείπω τὴν καλλιτεχνικὴν, τῆς ἀπὸ τοῦ 1870—82 ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις ἐκδοθείσης σειρᾶς, τῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἔθνους τούτου προέδρων καὶ μεγάλων ἐξοχοτήτων. Παρελαύνουσι σοβαρεῖ, ἐκφραστικαὶ αἱ μορφαὶ τῶν μεγαλοφυῶν τοῦ θαυμαστοῦ τούτου ἔθνους, ἀπὸ τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Franklin καὶ τοῦ θεσποικηθέντος ἐλευθερωτοῦ Washington μέχρι τοῦ δυσμοῦρου Garfield. Ἰδοὺ ὁ Franklin Jackson, Washington, Lincoln, Jefferson, Clary Welster, ὥστε τις ἐξοχος πινακοθήκη τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες μεγάλοι καὶ σθεναροὶ ἱδρυσαν τὸ κραταῖον τῆς Ἀμερικῆς ἔθνος, καὶ πρὸς οὓς εὐγνώμονες οἱ εὐεργετηθέντες τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἀνέγραψαν. Σελίδες ἀληθῶς εὐκλεεῖς τῆς ἱστορίας ἐστὶν ἡ σειρὰ αὕτη,

μία μακρὰ ὑψηλὴ ἐποποιία ἔθνους μηδαμειοῦ, ὅπερ ἀπὸ τοῦ Φραγκλίνου ἀρχόμενον τοῦ βίου του, ἠνδρώθη πανίσχυρον μέχρι τοῦ Γαρφειλδ. — Ἀλλ' ἡ ἱστορικὴ ἀξία τῶν γραμματοσήμων προβαίνει καὶ περαιτέρω. Τὰ πολυάριθμα τῆς Ἰταλίας βασιλεία παρουσιάζονται ἀλληλοδιαδόχως μὲ τὰς παραστασεις αὐτῶν, σπεύδοντα ν' ἀφανισθῶσι πρὸ τῆς ὁμοιομεροῦς Ἰταλίας. Τὰ γραμματόσημα τῆς Μοδένης, Πάρμης, Romagna, Σαρδινίας, Σικελίας, Τοσκάνης, ὑποχωροῦσιν ὀλιγόδια πρὸ τῶν ἐπερχομένων Ἰταλικῶν. Καὶ αὐτὸ τὸ ἱερὸν βασιλεῖον τῶν Παπῶν ἀναπροσωπεύεται ὑπὸ μακρὰς ἀκολουθίας γραμματοσήμων, ἐμφαντικῶς προτασσόντων τὴν ἀγίαν μίτραν καὶ τὰς παραδεισίους κλεῖς. Καὶ ἐξέλιπον πάντα ταῦτα ἀσθενῆ καὶ μικρά, ἵνα συνησπισμένα ἀναδειχθῶσι μεγάλα. Ἡ ἡρωϊκὴ Πολωνία ἀπώλετο· μόνον δὲ ὁ μεγαλοπρεπὴς δικέφαλος αἰετός, τῆς ἀνδρείας αὐτῶν τὸ σῆμα, κατακοσμεῖ τὰ γραμματόσημά της, ἵνα κινή τὴν συμπάθειαν τοῦ μελετῶντος τὰς τύχας τοῦ εὐγενοῦς ἀλλ' ἀσυνέτου αὐτοῦ ἔθνους. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἠφανίσθησαν, ἕτερα ἀνέθορον. Τὰ παμπληθῆ τῆς Γερμανίας ἐθνάρια ἐξέδωσαν πλεῖστα γραμματόσημα ἀπὸ τοῦ 1871 ὅμως παύουσιν ἐκδίδεσθαι δὲ μόνον τὸ τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ μεγάλη Γερμανικὴ ἑνωσις ὁμολογεῖται καὶ διὰ τῶν γραμματοσήμων. Ἡ Κογχικίνα [Α.Σ.Ν.] τὸ Βόρνεον [νῆσος ἐν Α.Σ.Ν.], Σούριναμ [Α.Μ.Ν. ἐν Γουιάνη, ἄνωθεν τῆς Βρασιλίας], Βουλγαρία, Κόγκον [Α.Φ.Ν.], ἄλλαι πλεῖσται ἀποικίαι πρὸ τινος δὲν ὑπῆρχον, σήμερον εἰσιν ἔθνη. Τὰ γραμματόσημα αὐτῶν τὸ δηλοῦσι. Ἀλλ' ὅμως ἴδετε καὶ τι ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας διαφέρειν. Ἐπὶ Ὅθωνος τὰ γραμματόσημα ἐξετυποῦντο ἐν Παρισίοις· ἀπὸ δὲ τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1862 ἐν Ἀθήναις. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἕτερον· τὰ τῶν Ἰονίων νήσων φέρουσιν ἐντὸς τοῦ συνήθους κύκλου τοῦ ἀγγλικοῦ στέμματος, τὴν προτομὴν τῆς Βικτωρίας· ἐπὶ δὲ τοῦ κύκλου ΙΟΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ. Δὲν εἶνε σαφεστάτη ἐνταῦθα ἡ ἐνδειξις τῆς προστασίας; Ἀλλὰ καὶ πᾶμπλειστα ἄλλα γεγονότα ἱστορικὰ δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐπιβεβαιούμενα διὰ τῶν γραμματοσήμων. Ἐν δὲ δεῖγμα τελευταῖον ἔστωσαν δύο τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν κατὰ τὸ 1869 τυπωθέντα καὶ παριστῶντα, τὸ μὲν τὴν ἀπόθασιν τοῦ Κολόμβου ἐπὶ τῆς ἀνακαλυφθείσης νέας Ἠπείρου, ξιφῆρη καὶ σημαίαν κρατοῦντα, ὅπισθεν δὲ τὰ πλήθη τῶν στρατιωτῶν καὶ μακρόθεν τὰ Ἰσπανικὰ πλοῖα ἐν τῷ βάθει τῆς εἰκόνης, τὸ δὲ τὸ ἐπίσημον συμβούλιον ἐν ᾧ τῷ 1776 ἀνεκηρύχθη ἡ ἐλευθερία τῶν Ἀμερικανῶν, ἐν μεγαλοπρεπεῖ αἰθούσῃ καὶ πληθούσῃ συνελεύσει· τὰ δύο ταῦτα γραμματόσημα διὰ τε τὴν σπουδαίαν ἱστορικὴν ἀξίαν, τὴν καλλιτεχνίαν, τὰς παραστάσεις, τὰ χρώματα, τὴν σπανιότητα κτλ., κατέχουσι τὰς διαπρεπεστεράς θέσεις μετὰ τῶν λοιπῶν. Τὰ γραμματόσημα ἐπομένως εἰσὶ σπουδαῖα ἱστορικὰ μνημεῖα. Μάλιστα δὲ τις ἐὰν μετ' ἐμβριθείας ἤθελεν ἐγκύψει εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῶν, ἡδύνατο νὰ καταρτισθῇ ἐντρίβως ἱστορικῶς, ἀλλ' εἴτα δὲ καὶ χρονολογικῶς. Διότι τὰ γραμματόσημα οὐχὶ ἀτάκτως ῥίπτονται ἐν ταῖς

συλλογαῖς, ἀλλὰ κανονίζονται κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, ἐξ ἧς ἀπομανθάνει ἕκαστος πλείστας χρονολογίας σπουδαίων συμβαμάτων. Εἰς τοῦτο ὁδηγοῦσι κυρίως μὲν τὰ λευκώματα (album) ἀλλὰ μάλιστα ἡ φιλομυθία παντὸς ἐξερευνώντος ἱστορικῶς τὰ αἷτια τῆς ἀλλαγῆς παραστάσεως, τέλος δὲ περιέργως καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ γραμματόσημα ἐφ' ὧν ἐνίοτε γράφεται ἡ χρονολογία τῆς ἐκδόσεώς των (ὡς τὰ Ἰσπανίας, Cuba Porto-rico). Ἀναποφεύκτως ὁμῶς διὰ τούτων πᾶς τις εἰσδύει εἰς τὴν Γεωγραφίαν καὶ ἄκων. Ἐγὼ τούλάχιστον τὰς ὀλίγας γνώσεις μου ἐπὶ τῆς γεωγραφίας ἐκ τῶν γραμματοσήμων ἐπορίσθην. Ἀναγκάζεται τις πολλὰς νὰ ἐξετάσῃ ποῦ ἀνήκουσι τὰ διαφορὰ ἔθνη εἰ μὴ, ὡς συχνάκις συμβαίνει ἀπ' αὐτῶν τῶν γραμματοσήμων καθίσταται αὐτόδηλον. Ἡκούσατέ ποτε ἔθνος Lagos [ΑΦ] ἢ Stellaland ἢ Timor [ΑΣΝ] Nabha [ΑΣ. Ἰνδία]. Tahiti [Ω] Miquelon [νῆσοι ἐν ΑΜ.Β], Montserrat [Ἀντίλλη], Gabun [ΑΦ.Δ] κτλ. κτλ.; Καὶ ὁμῶς ὑπάρχουσι καὶ γραμματόσημα ἐκδιδουσιν ἐξ ὧν, εἰδῶς τις τὰς παραστάσεις, μανθάνει ἢ εἰσιν ἐλεύθερα ἢ ὑποταγῇ. Ἡ ἀπὸ τῶν γραμματοσήμων ὠφέλεια σχετικῶς πρὸς τὴν γεωγραφίαν εἶνε σπουδαιότατη καὶ παρατηρήσατε ὅτι γραμματοσημοσυλλέκτης ἀληθής, εἶνε καὶ καλὸς γεωγράφος. Ἐξετάζων τις τὰ γραμματόσημα τῶν δουκῶν καὶ βασιλείων τῆς Γερμανίας ἀποκτᾷ πλήρη καὶ λεπτομερῆ γνώσιν τῶν χωρῶν, αἵτινες ἀπαρτίζουσι τὴν μεγάλην ταύτην αὐτοκρατορίαν. Ταῦτο συμβαίνει καὶ παρὰ τῇ Ἰταλίᾳ ἧς τὰ ποτε κράτη ἐμνημονεύσαμεν. Ἀπασαί σχεδὸν αἱ νῆσοι τῶν Ἀντλλῶν καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ ἔχουσι γραμματόσημα. Καὶ ἐν ᾧ τὰ ὀνόματα καὶ ἔθνη Tabago, Barbados, Fidji, Tasmania κτλ. εἶνε ἄγνωστα τοῖς πολλοῖς, τοῖς γραμματοσημοσυλλέκταις ὁμῶς γνωστότατα καὶ συνηθέστατα. Καὶ θ' ἀπορήσῃ τις βεβαίως ἀκούων ὅτι καὶ ἐπαρχίαι καὶ πόλεις μανθάνονται ἀπὸ τῶν γραμματοσήμων—οὐχὶ ἀπὸ τῶν σφραγίδων ἄπαγε· τὸ μέσον εἶνε ἐπισηφάλες.— Ἀκούσατε. Ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν Ἀμερικανικὴν δημοκρατίαν Κολομβίαν [ΑΜ.Ν] ἄλλοτε νέαν Γρενάδαν, ἐκδίδουσι μέχρι τοῦδε ἰδιαίτερα γραμματόσημα. Ὅθεν ὑπὸ τὰ Κολομβιακὰ περιλαμβάνονται τὰ τῆς Νέας Γρενάδης, Antioguia, Boliwar, Gundinamarca, Panama, Santander, Tolima; οὕτως ὥστε μανθάνει τις πολλὰ μὴ ἐν Ἑλληνικαῖς γεωγραφίαις περιεχόμενα. Ἐπίσης αἱ μικραὶ ἐπαρχίαι καὶ πόλεις αἱ ἀποτελοῦσαι τὰς Confederate States τῆς Ἀμερικῆς [Β] (ἑτεραι αἱ United-States=Ἡνωμέναι πολιτεῖαι,) μέχρι τοῦ 1865 εἶχον ἰδιαίτερα καὶ αὐταὶ γραμματόσημα (Athens, Baton Rouge, Charleston, Danville, Fredericksburg, Goliarol κ. τ. λ. μέχρι τριάκοντα. Αὐτὸ τοῦτο πράττουσιν καὶ αἱ πόλεις καὶ πολιτικαὶ τῶν United States μέχρι τοῦ 1847, καθ' ὃ διάστημα ὑπάρχουσιν τὰ γραμματόσημα τῆς New—Yoc, Alexandria, St. Lorcis, Brattleboro, Baltimore κ. τ. λ. τοῦτο δὲ καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ Geneve, Basel, Zurich). Καὶ νῦν διάφορα ἐκ παικίλων αἰ-

τιῶν φέρουσιν ὀνόματα πόλεων καὶ γενικῶς διαμερισμάτων τοῦ κράτους.

Μετὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἀρετὰς τῶν γραμματοσήμων (ἱστορίας, χρονολογίας, γεωγραφίας), εἰσερχόμεθα εἰς πᾶν ὑψηλὴν καὶ σπουδαίαν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, τὴν ἐθνολογικὴν. Ἰσως τινὲς θεωρήσωσι τὸ πρᾶγμα ἀστεϊότερον, διότι δεινῶς ἡ κακὴ ἰδέα ἐλυμάνθη τὴν τιμὴν καὶ ὑπόλειψιν τῶν γραμματοσήμων, παρατηροῦντες ὅτι τόσῳ εὐτελεῖ ἀντικείμενα μέχρις ὑφίστης σπουδαιότητος ἀναγωγὴν συμπαθείας πρὸς αὐτά. Ἐπιτραπέιῳ ὁμῶς κατὰ τῶν τοιούτων αἰτιάσεων οὐδὲν ν' ἀντιτάξω, ἀλλ' ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπον, ἀπλᾶ πρᾶγματα νὰ ἐκθέσω ἐμφανέστατα διευκρινίζοντα τὴν ἀλήθειαν. Ἀρχόμενος δὲ τῆς ἐρέυνης σημειῶ ὅτι λίαν δυσχεροῦς ὄντος κατὰ τάξεις νὰ κατανεῖμω τὰς πολλαπλὰς ἐθνολογικὰς παρατηρήσεις, ἀνωμαλίας τις ὑφίσταται περὶ τὸ μέρος τοῦτο.

Τὰ γραμματόσημα τῆς βορείου Βορνέου ἀνηκούσης τοῖς Ἀγγλοῖς (οὐχὶ ὅλης ἀλλὰ κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ παράλια, τῶν λοιπῶν ἀνηκόντων τοῖς Ὀλλανδοῖς, καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῖς ἄγρις) φέρουσι λέοντα, πλοῖον καὶ δύο ἰθαγενεῖς Μαλαισίους μετὰ τῶν παραδόξων ὀπλισμῶν των, πρὸς δὲ γράμματα Ἀγγλικά, Ἀναμητικὰ καὶ Σημιτικὰ. Ἐν μόνον τοιούτον γραμματόσημον, εἶνε πλήρης ἐθνολογία τοῦ ἔθνους τῆς Μαλαικῆς νήσου, κατ' ἑκτασιν μεγαλειτέρας αὐτῆς τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἔτι πρὸς, τῆς Γαλλίας. Διότι ὁ μὲν λέων ὑποδηλοῖ τὰ ἄγρια καὶ φοβερά σαρκοφάγα ἄτινα διαιτῶνται ἀνὰ τὴν νῆσον ὁμοίαν τῇ φύσει τῇ Ἀφρικῇ, ἅτε ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ κειμένην· τὸ πλοῖον, τὸ ἐπ' ἑσχάτων παρὰ τῶν Ἀγγλῶν καὶ Ὀλλανδῶν ἀναπτυχθέν δραστήριον ἐμπόριον τῆς νήσου τῶν ἀδαμάντων καὶ τοῦ χρυσοῦ, οἱ δὲ ὀπλισμένοι Μαλαισίοι τοὺς ἀγριωτάτους καὶ θηριώδεις σχεδὸν ἰθαγενεῖς κατοίκους, οὓς μετὰ κόπον ἐξώθησαν πρὸς τὰ ἔσω οἱ Εὐρωπαῖοι κατακτηταί, ἐπικινδύνους καὶ νῦν ἐκάστοτε· τῇ δὲ ἐθνολογικῇ ταύτῃ περιγραφῇ ὑποδοθηῖ καὶ ἡ Ἀναμητικο—σημιτικὴ γραφὴ ὡς ἐνδείξεις τῆς καταγωγῆς καὶ φυλῆς τοῦ Βορνεακοῦ ἔθνους· τελευταῖα δ' ἐνυπάρχουσιν καὶ τὰ Ἀγγλικά γράμματα εὐνοήτου σημασίας. Κατὰ ταῦτα ὅθεν τὰ προμνησθέντα γραμματόσημα παρέχουσιν ἡμῖν τελείαν ἐθνολογίαν τῆς Βορνέου.— Τὴν αὐτὴν σημασίαν κέκτηνται σπανιώτατον τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν γραμματόσημον ὡς κατακλείς σειρᾶς ὠραιοτάτης, τοῦ 1875, ἐνδιαφερουσης δὲ καὶ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας καὶ περὶ ἧς βραδύτερον, ἐκ προθέσεως παρὰ τῶν ἐνφυστάτων Ἀμερικανῶν γενόμενα. Διότι παριστᾷ τὴν ἰνδικὴν θεότητα Μινε-χαχά ὑπὸ τὴν ἰδίαν τῆς φυλῆς ταύτης περιβολὴν, ἐν μέσῳ τῆς ἀφθόνου ἄγριας βλαστήσεως τῶν ἐκτεταμένων πεδιδῶν τῆς πέμπτης ἡπείρου, καὶ τῶν σκηνῶν τῶν ἰνδῶν, πρὸς κατάδειξιν τῶν πρώτων κατοίκων τοῦ Νέου Κόσμου, ἀφ' ὧν πολλὰ ἀμερικανικὰ γένη νῦν κατάγονται. — Ἄτερον εἶδος ἐθνολογικῆς παραστάσεως ἐστὶν ἡ τῆς τῶν προϊόντων ζώων, φυτῶν, κ. τ. λ. ποιᾶςτινος χώρας. Οὕτω ἡ ἐν τῷ κόλῳ τοῦ Λαυρεντίου τῆς Β. Ἀμερικῆς νῆσος New—Foundland, ἐπὶ τῶν γραμματο-

σήμεν της ἐπιτίθουσιν φώκην καὶ κῆτος μέγα, διὰ τὴν ἀλιείαν ὧν τινων διαπρέπει καθ' ὅλον τὸν κόσμον. Ὅμοιως καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ζώνῃ Καναδάς [AM. B], δι' ἀνάλογον αἰτίαν, ἔχει φώκην ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων του· ἡ δὲ Περουία τὸ αὐτόχθον ζῶον Λάμα καθ' ἐαυτὴν ἢ μετ' ἄλλων. Γενικῶς δὲ πολλὰ ἔθνη ἐν τοῖς γραμματοσήμοις αὐτῶν ἔχουσιν ἰδιαζόντα ζῶα, ὧν ἡ West—Australia (κύκνον), ἡ Guatemala [AM. B.] (παππαγάλον), ἡ Ἰαπωνία (ταῶ, φασιανὸν καὶ ἀετόν), κτλ., τινὰ τῶν γραμματοσήμων τῆς Ἀφρικανικῆς [Δ] παραλίας Liberia παριστῶσιν φοινικόδενδρα μετ' ἄλλης φυτείας καὶ ἀρότρου εἰς δεῖξιν τῆς μεγίστης εὐφορίας τῆς γῆς ταύτης, διὰ τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐκ φοινίκων ἐλαίου, τοῦ πεπέρους καὶ τῆς ὀρυζης πλείστα ἀκμαζούσης.¹ Ἀναλόγως τὰ τῆς Ὀράνζης [AΦN]. εἰκονίζουσιν ὁπωροφόρον δένδρον ὡσεὶ λεμονέαν ἕνεκα τῆς εὐφορίας τῆς γῆς περὶ τὰς πορτοκαλλέας καὶ λεμονέας, σῖτον, ὄρυζαν κ. τ. λ. ἅτε ὁμοίου τοῦ κλίματος αὐτῆς τοῦ τῆς Liberia. Τὰ τῆς Nicaragua [παρὰ τὸν Παναμᾶ] φέρουσι κωνοειδῆ ὄρη ὡσεὶ τὰ ἡφαιστειογενῆ ἵνα δηλώσιν τὴν ὄντως ἡφαιστειογενῆ στρωμάτωσιν αὐτῆς, διασχιζομένης ὑπὸ τῶν Κορδιλλιέρων ὑπὲρ τὰ 30 ἡφαίστεια ἔχουσιν κατὰ τὰς χώρας ταύτας. Τὰ δὲ τῆς γνωστῆς νήσου Ἁγίου Σωτῆρ (ἡ Γουαναχάνης San Salvador), τοῦ παρὰ τοῦ Κολόμβου πρώτου ἀνακαλυφθέντος μέρους τοῦ Νέου Κόσμου, ἔχουσιν αὐτὸ τοῦτο ἡφαιστεια διὰ τὸν αὐτὸν λόγον².

Ἄλλ' αἱ ἐθνολογικαὶ αὗται παρατηρήσεις εἰσὶν ἀπλούσταται καὶ ξηρόταται, περιεργότερας δὲ σπεύδωμεν νὰ παράσχωμεν οὐχὶ τοσούτω τοιαύτας ὡς ἄγνωστα ἀνακοινούσας ἀλλὰ διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐξήχθησαν. Προϊόντως ἡ παρατήρησις δὲν οἰκονομεῖ τὰ συμπεράσματα αὐτῆς ἐκ τούτων μόνον τῶν καλλιερησίμων γαιῶν, ἀλλὰ διορατικώτερα ἀνευρίσκει πανταχοῦ πῖονα γαίαν καὶ λειμῶνας εὐθαλεῖς, ἀφ' ὧν καρποῦται. Περισυλλέγει τὰ πάντα μετ' ἐπιστάσις ἐξετάζει, ἀναλύει, ἀνασυνθέτει, πάλιν παρατηρεῖ τὴν γενικὴν ἄποψιν, καὶ τέλος συγκροτεῖ τὰς θεωρίας τῆς, καταγράφει τὰ ἐξαγόμενα, κρατεῖ ἀληθῆ ἐθνολογικὴν γνῶσιν. Οὕτω παρατηρήσατε, ὅτι τὰ ἀγγλικά γραμματόσημα κατὰ τὸν πενητηκονταετῆ περίπου αὐτῶν βίον, οὐδὲ κατὰ κεραίαν ἤλλαξαν τὴν κυρίαν παράστασιν. Ἡ προτομὴ τῆς Βικτωρίας καὶ

1. Τοῦ λόγου περὶ τῆς χώρας ταύτης ἐμπειρόντος, ἀναγράφω περιέργους τινὰς σημειώσεις περὶ αὐτῆς. Ἡ παραλία αὕτη ἐστὶν ἀποικία ἰδρυθεῖσα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ὑπ' Ἀμερικανῶν ἀποίκων μαύρων, ἀλλὰ χριστιανῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐκπολιτεύσεως τῶν ὁμοφύλων των. Ἐν τῇ κοινωσίᾳ δὲ αὐτῶν δὲν εἶνε δεκτοὶ λευκοί, ἐν ᾧ ἐν τούτοις ἔχει δημοκρατικὸν πολίτευμα καὶ πρωτεύουσιν τὴν Μονροβία (4,000 κατ.). Ἡ χώρα ὑπερβαίνει κατὰ τὴν ἔκτασιν τὴν Ὀλλανδίαν, ἀλλ' ἀραιὸν πληθυσμὸν σχετικῶς ἔχει· παρεμφέρεται δ' ἡμῖν (διότι ἔκτασις 1 (Λιβερία): 2 (Ελλάς), καὶ κάτοικοι 1: 2).

2) Τούτοις προσθέσατε τὴν ἰδιαιτέραν ταύτην ἐθνολογικὴν παρατήρησιν, ὅτι τὰ τρία ἐπόμενα κράτεα ἀναποσπάστως φέρουσιν, ἡ μὲν Ἑλβετία σταυρόν, ἡ Τουρκία ἡμισέληνον καὶ ἡ Κίνα τετρατῶδη δράκοντα· τὰς ἐκείνων θρησκευτικῶν των πεποιθήσεων.

πάντοτε ἡ αὐτὴ προτομή, μετὰ διαφόρων πλαισίων καὶ μεγεθῶν. Τὸ δὲ παραδοξότερον συνίσταται εἰς τὸ ὅτι, οὐδ' ἀπαξ καὶ ἐν αὐταῖς ἐτι τοῖς πρὸ διετίας ἐκδοθεῖσι οὐδαμῶς μετεβλήθη, οὔτε νεωτέραν οὔτε πρεσβυτέραν παριστῶσα τὴν ἀνασσαν, ἀλλὰ πάντοτε νεαρὰν καὶ εὐπρεπῆ ὡσεὶ τῆς ἀθανασίας τυχοῦσαν. Δὲν εἶνε ἀληθῶς ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπομονὴν ἢ ἐπιμονὴ αὕτη; ἀλλ' ἐγένετο ἴσως ἵνα ἐπιμαρτυρῇ ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ εἰσὶν οἱ ἐπιμονέστεροι καὶ ἰδιοτροπώτεροι τῶν ἀνθρώπων. Καὶ δὲν ἀληθεύει; Ἐν ᾧ τούναντίον πολλὰ ἕτερα ἔθνη πλείστας ποιοῦνται ἐκδόσεις ἄνευ ἀφορμῆς ὡς οἱ Βούλγαροι, δεικνύοντες τὸ ἀσταθές καὶ εὐμετάβολον αὐτῶν, ἀριθμοῦσιν ἐντὸς 6 ἐτῶν, 5 ἐκδόσεις τῶν γραμματοσήμων αὐτῶν, μετ' ἐναλλαγῆς τῶν χρωμάτων μόνον, ἀναίτιως. Παραδοξότερον ἐτι δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν γραμματοσήμων κῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ἀργεντινῆς, φερόντων τὰς εἰκόνας τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῶν πολλαχῶς εὐεργετησάντων τὰ ἴδια ἔθνη, εἰς τεκμήρια εὐγνωμοσύνης. Ἄλλ' εὐγενέστερον, κατ' ἐμέ, τούτων καὶ πάντων τῶν λαῶν ἡ δημοκρατία τῆς Χιλῆς [AM.N] κλεῖζεται, προσφέρουσα μόνῃ αὐτῇ, πρὸς ὑψίστην προσωπικότητα, τὸν Κολόμβον, διὰ τῆς ξείποτε εἰκονίσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων τῆς, τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Κόσμου. Ἰδοὺ ἔθνη εὐγενῆ, ἰδοὺ λαοὶ εὐαίσθητοι, οἵτινες ἀξιοῦνται θαυμασμοῦ.

Μεταβαίνων ἤδη εἰς τὰς περὶ πολιτισμοῦ ἐθνολογικάς ἐκ τῶν γραμματοσήμων μελέτας καὶ κρίσεις, ἐν μόνον θ' ἀναφέρω παράδειγμα ἀπὸ τῆς πληθύος ἣν δύναμαι νὰ προσάγω, παρατηρῶν τὸ μακροσκελές τοῦ τῶν γραμματοσήμων ἐθνολογικοῦ τμήματος. Νομίζω ὅτι πᾶς συμφωνεῖ τούτῳ, ὅτι ὅσῳ πλείω εἶδη χρήσεως γραμματοσήμων ὑπάρχουσι παρὰ τινι ἔθνει, τόσῳ μείζων καὶ ὁ πολιτισμός. Διότι ἐκάστη χρῆσις γραμματοσήμων, πληροῖ μίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην ἐπιδεκτικὴν χρήσεως γραμματοσήμων, προελθοῦσαν φυσικώτατα ἐξ οὐδενὸς ἄλλου εἰ μὴ, ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, ἄρα τοῦ πολιτισμοῦ. Παράδειγμα λοιπὸν προχειρότατον φέρω τὰς Ἑνωμένας πολιτείας, ἐν αἷς ἡ χρῆσις τῶν γραμματοσήμων ὑπερεξηκόντισε τὴν ἐν παντὶ ἄλλῳ ἔθνει. Ἐχουσιν ὑπὲρ τὰ δεκαπέντε εἶδη, δι' ὑπερδεκαπέντε χρήσεις (τὰ κοινὰ, τὰ εἰσπρακτέα, τὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, τὰ τῶν ὑπουργείων, τὰ ἐντὸς τῶν πόλεων, τὰ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας κτλ.). Φαντάσθητε ἱερόμενος πολιτισμόν. Ἐπίσης ἐν Ἑλβετίᾳ, Βελγίῳ κτλ. Καὶ τὸ πρᾶγμα θεωρεῖ σπουδαῖον, διότι οὐχὶ ἐξ ἀπλῆς ἰδιοτροπίας γίνονται ταῦτα, ἀλλ' ὅταν ὁ πολιτισμός αὐξήσῃ καὶ αἱ σχέσεις πολλαπλασιασθῶσι, τότε ἐκδίδονται γραμματόσημα ἰδιαίτερα ὑπουργείων καὶ τηλεγράφων, ἐφημερίδων καὶ σιδηροδρόμων. Ταῦτα ἀρκοῦσι.

(Ἀκολουθεῖ).

L. Chapman